

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วิญญูะ วิญวาน ผลของวิญญูะ เห็นใหม่ เวลาเราเกิด.. การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เวียน
ไปในวิญญูะ เวลาเกิดมาด้วยความผูกพัน ความผูกพันทางโลกเขาบอก “โง่ทองคล้องใจ”

โง่ทองคล้องใจคล้องในสังคมนั้น คล้องในครอบครัวนั้นให้มีความร่มเย็นเป็นสุข นี่ถ้า
เป็นอภิชาติบุตร บุตรที่ดี นี้อย่างนี้มันจะฝังใจมาก มันเป็นความผูกพัน มนุษย์ดีเพราะการฝึกฝน
เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก

“คนเราไม่ได้ดีเพราะการเกิด”

เวลาเกิด พุดถึงบุญกุศล เห็นใหม่ อริยทรัพย์.. เกิดเป็นมนุษย์นี้มีประโยชน์มาก เกิดเป็น
มนุษย์นี้มีบุญมาก มีบุญมากเพราะเกิดมาแล้วมันเลือกได้ แต่เวลาเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็น
พรหม นั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง เพราะเขาเสวยทิพย์สมบัติตลอด เวลาเกิดในนรกอเวจีเขาก็เสวย
กรรม วิบากกรรมของเขาตลอด เวลาเกิดเป็นมนุษย์มันต้องหาอาหารนะ มนุษย์อยู่ได้ด้วยอาหาร
เทวดาก็อยู่ได้ด้วยอาหาร พรหมก็อยู่ได้ด้วยอาหาร

อาหาร ๔ ในวิญญูะใจ ผัสสาหาร วิญญูณาหาร กวพิงการหาร อาหารคำข้าว มโน
สัตถุเจตนาหาร.. อาหาร ๔ นะ ชีวิตนี้อยู่ได้เพราะอาหาร ถ้ามีอาหารมันก็สืบต่อ ชีวิตคือการสืบ
ต่อไง เรบอกชีวิตคือชีวิตใจ ชีวิตอยู่กับกาลเวลา ถ้ากาลเวลามันมีอยู่ใช่ไหม? ถ้าชีวิตดับไปแล้ว
กาลเวลาก็คือกาลเวลา ชีวิตก็คือชีวิต มันแยกกันไง เวลาเกิดเป็นเทวดา เห็นใหม่ ๑๐๐ ปีของเรา
เท่ากับเขา ๑ วัน กาลเวลามันแตกต่างกัน

ชีวิตนี้มันตั้งอยู่บนกาลเวลามันถึงเป็นชีวิตใจ ถ้าชีวิตนี้มันไม่ตั้งอยู่บนกาลเวลา ชีวิตมันก็
สูญสิ้น นี่ชีวิตตั้งอยู่บนกาลเวลา เห็นใหม่ นี่ผลของวิญญูะ การเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นบุญอย่างยิ่ง
เป็นบุญอย่างยิ่งเพราะอะไร? เพราะเทวดา อินทร์ พรหม เขาสุขอย่างเดียว แต่ถ้านรกอเวจีก็ทุกข์
อย่างเดียว เป็นมนุษย์นี่มันทุกข์ๆ ยากๆ มันมีทั้งความสุข ความพอใจ มีทั้งความทุกข์บีบคั้น มีทั้ง
เราต้องแสวงหา อันนี้ เห็นใหม่ เพราะการแสวงหา สิ่งนี้มันบีบคั้นให้เราตื่นตัว

สัตว์นั้น เวลามันฝึกแล้วมันเป็นสัตว์ที่ดีมาก มนุษย์ถ้าได้ฝึก มันฝึกขึ้นมาแล้วนี้ ฝึกขึ้นมา ดีมาก แล้วมนุษย์ เห็นใหม่ ในบรรดาสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐ ที่สุด เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ฝึกตัวท่านเองแล้ว

การฝึกฝนตัวเอง คุณติทางวิชาการเราฝึกงาน ใครฝึกงาน ใครมีความชำนาญงาน สร้าง สุวรรณภูมินะ เขาต้องจ้างฝรั่งมาอ่านแผนผัง เพราะคนไทยอ่านไม่ออก คุณติวิชาชีพ เห็นใหม่ สร้างสุวรรณภูมินี้เขาเขียนแปลนมาเสร็จแล้วนะ ต้องจ้างเขาอ่านด้วย ช่างเมืองไทยอ่านไม่ได้ นี้ วิชาชีพของเขา เขาฝึกของเขา จนเขาทำของเขาได้

นี่ก็เหมือนกัน เราฝึกของเรา ทางวิชาชีพเขาก็ฝึกของเขา แต่ถ้าเราฝึกใจของเรา เราฝึก ใจของเรา นี่สัตว์ที่ฝึกดีแล้วประเสริฐที่สุด ถ้าฝึกดีแล้วนะเราฝึกใจของเรา เราถึงต้องมาทุกข์ๆ ยากๆ กันนี้ไง ที่เรามาพยายามบังคับตัวเราเอง คำว่าบังคับตัวเองนะ ถ้าทางโลกนะเขาว่า “ทุกข์ นิยม” แต่ถ้าเราเห็นผลประโยชน์ของมันนะ การบังคับตัวเองคือบังคับกิเลส ถ้าเราไม่ได้บังคับ ตัวเองก็ไม่ได้บังคับกิเลส

เวลาเรานั่งสมาธิภาวนากัน เวลากิเลสมันเกิดขึ้น เวลาความเวทนามันเกิดขึ้นมันเผาผลาญ ขนาดไหน ถ้าเราไม่บังคับ เราไม่ต่อสู้ เราก็จะไม่ได้เติบโตขึ้นมาเลย การเติบโต เห็นใหม่ อย่างเช่นประสบการณ์ของนักกีฬา นี่เวลาเขามีประสบการณ์ของเขา เขาอ่านเกมออก การ แข่งขันนี้เขาอ่านเกม เขาดักทางคู่ต่อสู้ได้หมดเลย เพราะประสบการณ์ของเขา

แต่เราอ่านเกมไม่ออก เวลาเราอ่านเกมไม่ออก เห็นใหม่ เวลากิเลสมันเล่นเกมมา เวลา เวทนามันเกิดขึ้นมา เราล้มลุกคลุกคลานเลย ล้มลุกคลุกคลานนะ ถ้าคนอ่านเกมออก คนมีความ ชำนาญการเขาไปเป็นโค้ช ให้ลงไปวิ่งในสนามก็วิ่งไม่ไหวหรอก เขาชอบตาย นักกีฬาต้องมีทั้ง กำลังด้วย ต้องมีทักษะด้วย

การประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ เราต้องมีสมาธิด้วย ถ้าเรามีสมาธิมันเป็นการกำลังของใจ ใจถ้ามีสมาธินะ เวลามันใช้ทักษะ ทักษะเกิดจากกำลังที่สมคุณนะ นี่มันลงตัวพอดี ทักษะดีแต่ กำลังไม่ดี ทำสิ่งใดไปนี่ล้มลุกคลุกคลาน

นี่ก็เหมือนกัน เราฝึกกำลังของเรา เราทำสมาธิของเราให้ได้ ถ้าเราทำสมาธิของเราให้ได้ นะ แล้วบอกเมื่อไหร่เราจะฝึกทักษะล่ะ? การฝึกทักษะมันฝึกได้ตลอดเวลา กำลังมีน้อยก็ฝึกได้

น้อย จังหวะ เห็นใหม่ จังหวะที่เข้า จังหวะต่างๆ มันไม่สมดุล เพราะ! เพราะกำลังเราไม่สมดุล เราก็ฝึกของเราไป ผิดบ้าง ผิดพลาดบ้าง ถูกบ้าง การฝึกปฏิบัติมันต้องมีผิด มีถูกเป็นธรรมดา แต่ถ้ามันผิดแล้วนะเราก็จะแก้ไขทำให้มันถูกต้องดังงามขึ้นไป

นี่ไง มนุษย์ที่ฝึกดีแล้วประเสริฐที่สุด เรากำลังจะฝึกตัวเราเองนะ เรามานี่เรามาฝึกเรานะ การฝึกเรา เห็นใหม่ เพราะเราเต็มใจเราถึงจะฝึก ถ้าเราไม่เต็มใจ นี่เวลาพระเทศน์ก็ว่าพระค่า เวลาอยู่บ้านกัน เขาคุ เขาค่าก็ว่าเทศน์ นี่ไง เวลามันพลิกเพลง มันเปลี่ยนแปลงไป

การเทศน์คือการบอกกล่าว การบอกกล่าวนะ หลวงปู่มั่นท่านไปเทศน์ที่วัดเจดีย์หลวง เจ้าคุณอุบาลีท่านบอก เห็นใหม่ หลวงปู่มั่นท่านเทศน์เรื่องใกล้ๆ ตัวเรานี้แหละ เรื่องการดำรงชีวิตเรานี้แหละ เรื่องกิน เรื่องนอนเรานี้แหละ เราทำอยู่ทุกวันเรามองข้ามไป

หลวงปู่มั่นท่านก็บอกเรื่องกิน เรื่องนอน เรื่องความเป็นอยู่ของเรานี้แหละ พูดเรื่องเรานี้แหละ พูดเรื่องใกล้ตัวเรานี้แหละ แต่เราไม่เห็นเรื่องของในตัวเรา เห็นใหม่ นี่ครูบาอาจารย์ท่านก็บอกตรงนี้ บอกเรื่องในตัวของเราแล้วแหละ แต่ถ้าเราไม่รู้เราเห็นของเรา มันเป็นปัจเจกตั้ง มันดีขึ้นมากอีกมากเลย

อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนเห็นว่าผิดพลาด เห็นใหม่ นี่โปรแกรมมันเปลี่ยนนะ คนเรานี้มันไปตามร่องสมอง หัยกของสมองมันคิดอย่างไรมันก็ทำอย่างนั้น แต่ถ้ามันได้ข้อมูลใหม่ มันเปลี่ยนแปลงของมัน มันแก้ไขของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ทักษะที่เราฝึกขึ้นมา นี่บอกว่ามันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยาก แต่ทำไมคนพอใจล่ะ? พระโศณะนะ เคนจกรมจนฝ่าเท้าแตก องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรวจวัด นี่องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์เราจะตรวจวัด จะดูแลความสงบในวัด จะดูแลความเรียบร้อยในวัด ไปเจอทางเดินจกรมของพระโศณะนะ

“นี่เป็นที่เชือดโคของใคร?”

ฟังสิ คำว่าเชือดโคของใคร เลือดมันต้องแดงฉานในทางจกรมนั้น นี่ทำไมท่านมีความเพียรล่ะ? ทำไมท่านพอใจของท่านล่ะ? คนพอใจ เห็นใหม่ อย่างเราเจ็บปวดหน้อยเราก็ถอยแล้ว นี่ท่านพอใจของท่าน เพราะท่านมีเป้าหมายของท่านหนึ่ง

แล้วเวลาคนภาวนา การเข้าด้ายเข้าเข็ม มันทำให้มองอย่างอื่นเป็นของเล็กน้อยหมดเลย คนเรานะถ้าเข้าด้ายเข้าเข็ม ของที่จะได้ๆ มันจะคว่ำเอา แต่เรานี้นะเข็มก็ไม่มี ด้ายก็ไม่มี เข้าอย่างไร เข้าด้ายเข้าเข็มมันเข้าอย่างไร? เข็มก็ไม่รู้จัก ด้ายก็ไม่รู้จัก เดินจงกรมไปนะมันจะลุ่มลูกคลุกกลาน

นี่การภาวนาเป็น การภาวนาไม่เป็น เวลามันดูดคัมไม้มันดูดคัมไม้มันดึงให้เราเข้าไปภาวนา นี่เราฝึกเรานะ การที่เราจะฝึกเรา เราจะต้องเข้มแข็ง งานของโลก เห็นไหม คำว่าเข้มแข็ง คนเรานะอ่อนแอทั้งจิตใจและร่างกาย เข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ จิตใจเข้มแข็งนะ ร่างกายอ่อนแอขนาดไหนมันก็บริหารจัดการได้ แต่ถ้าคนจิตใจอ่อนแอ ร่างกายแข็งแรง เห็นไหม ร่างกายบึกบึนขนาดไหน แต่จิตใจอ่อนแอก็ลุ่มลูกคลุกกลานนะ

ฉะนั้น คำว่าเข้มแข็ง เวลาจิตใจมันมีกำลังของมัน มันเข้มแข็งอย่างไร? เช่นเรื่องสมาธินี้ มันจะเป็นอย่างนั้น มันจะเป็นอย่างนั้น มันน่าจะ หรือว่า นั่นล่ะ คำว่าน่าจะ หรือว่านี่เราไม่แน่ใจ สิ่งที่ไม่แน่ใจมันไม่เป็นปัจจัยตั้ง ถ้าเป็นปัจจัยตั้งนะมันพันธงทุกเรื่อง มันพูดได้ขาวสะอาด

การพูดได้ขาวสะอาดนั่นคือประสบการณ์ถูกต้อง ประสบการณ์แท้ แต่ประสบการณ์โดยสัญญา เพราะเราศึกษาทางวิชาการมา แล้วเราพยายามทำให้เหมือน ตอนนี้นะพยายามทำให้เหมือน สมาธิที่ว่าว่างๆ ว่างๆ ทำให้เหมือน ทักษะก็ดูเขาใจ คุณก็กีฬาเล่นนี้รู้หมด แต่ลงไปทำไม่ได้ซักอย่างหนึ่ง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราปฏิบัติมันวิปัสสนิกัง มันจินตมยปัญญา มันนึกได้หมดแหละ สิ้นค้าเทียมนะ ถ้ามีสินค้าที่เขาออกมาตีตลาดนะ เขาจะทำเลียนแบบมาสวยกว่า ดีกว่า แต่ของเทียม คุณภาพด้อยกว่าเยอะเลย แต่ดูภายนอกดีกว่าของแท้ด้วย

นี่ก็เหมือนกัน วิปัสสนิกังนี้.. สวยงามไปหมดเลย ของจริงกลายเป็นจู้ตูกุดถึง ครูบาอาจารย์ของเราทำโดยความเป็นจริงก็ว่าทุกขัณนิม แต่เวลาดูบๆ คล่าๆ อันนั้นว่าเป็นอริยสัจ มันเป็นของมันอย่างนั้นนะ นี่สติปัญญาของคน ถ้าจิตใจเราอ่อนแอมันเชื่อไปก่อน ถ้าจิตใจของเราเข้มแข็งนะมันจะตรวจสอบ นี่พิสูจน์ตรวจสอบ

การศึกษาของเรา การศึกษาที่มันด้อยไปๆ เพราะการวัดผลไง การวัดผลอ่อนลงเรื่อยๆ เด็กของเราก็คุณภาพต่ำลงเรื่อยๆ การวัดผล เห็นไหม นี่เราปฏิบัติของเรา เราวัดผลใจของเรา

ตรวจสอบๆ ถ้าเป็นปัจจัยตั้ง รื้อค้นขนาดไหนมันก็ไม่มี ถ้ากิเลสมันมี มันซุกที่ไหนมันมีแต่เราหาไม่เจอ แล้วก็พยายามลืมๆ ด้วย บอกไม่มีๆ ทั้งๆ ที่มี เพราะการตรวจสอบไง ผลของการตรวจสอบมันอ่อนแอ ถ้าผลการตรวจสอบมันเข้มแข็งนะ ตรวจสอบที่ดี ทำอะไรที่คินะ มันจะเป็นความดีของมันขึ้นมา

นี่พูดถึงในการปฏิบัติ ในการฝึกฝนนะ ถ้าเรามั่นใจ เราเห็นว่าการฝึกฝนนั้นมันเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรา เราจะทำนะ เราทำเพื่อเรานั้นแหละ ทำเพื่อบุคคลคนนั้น ทำเพื่อหัวใจดวงนั้น ถ้าหัวใจดวงนั้นได้พัฒนา ได้ประสบการณ์ ได้ปฏิบัติแล้ว หัวใจดวงนั้นจะเข้มแข็งขึ้น หัวใจดวงนั้นจะดีขึ้น ถ้าหัวใจดวงนั้นดีขึ้นมันจะเป็นประโยชน์กับหัวใจนั้น

นี่คือบุคคลที่กำลังจะฝึก กับบุคคลที่ฝึกแล้ว เราก็จะฝึกตัวเราเอง ฝึกให้เป็นประโยชน์กับเราเอวัง